

skuelse for at opnaae et Resultat, som efter dens bedste Overbeviisning vil være baade nyttigt for Statens Interesse gjennem Hæren og nyttigt for Statskassen. Jeg skal derfor tillade mig endnu en Gang i ganske faa Træk at fremdrage for ærede Medlemmers Opmærksomhed det, hvorom det egentlig talt her gjælder. Det gjælder om at opløse et Forhold, som til megen liden Glæde for begge Parter nu har bestaaet i et Aarhundrede og hvorom der har været mere eller mindre animeret Strid fra dette Aarhundredes Begyndelse, idet der allerede i 1802 fremkom Klager over Præstationerne fra Gøværffabrikken. Naar det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 3die Valgkreds (A. Hage) har sagt, at jeg stod paa det Standpunkt, at Staten har Ret, da protesterer jeg paa det Allerbestemteste herimod; dette har jeg ikke sagt, men jeg har sagt, at efter min Overbeviisning var Retssforholdet tvivlsomt. Naar man bestandig her er kommen tilbage til Generalauditeurens Erklæring, da høier jeg mig ogsaa for den saa høit begavede og anseete Sirists Dom om denne Sag, men jeg kan ikke tillade, at man drager enkelte Uttringer ud deraf og ikke holder sig til det Hovedresultat, hvortil han kommer, nemlig dette, at Spørgsmaalet er saa tvivlsomt, at han tilraader at ende denne Sag med et Compromis. Dette er en aldeles ubetinget Slutning fra hans Side, og det kan ikke hjælpe at ville forsøge paa at omstyrte dette ved at fremdrage enkelte Betragtninger, hvori han mulig maatte mene, at Krigsministeriet har Ret, og lade de andre ligge. Naar det imidlertid er givet, at Spørgsmaalet efter sin juridiske Besskaffenhed er tvivlsomt, da siger jeg, at det er forstandigt at see at komme ud af Forholdet ved en mindelig Overenskomst; Regjeringen har hidtil troet, at omtrent den samme Betragtning gjorde sig gjælbende hos Nigsdagen, og har i forffjellige Uttringer, der ere fremkomne, navnlig i tidligere Tider, seet en Opfordring til ad denne Vej at søge Sagen ordnet. Nu er der i og for sig heller ingen Tvivl om — dette forekommer mig at fremgaae af alle Udtalelser

— at man nok ønsker dette Spørgsmaal afgjort i Mindelighed, og i alt Fald har Finansudvalget erklæret sig for, at denne Vej skulde betrædes, men man mener, at den Sum, der er sat, er for høit. Jeg har allerede forrige Gang, jeg havde Ordet, tilladt mig at henlede det ærede Things Opmærksomhed paa et historisk Factum, hvorefter Fabrikken er ansat til omtrent 150,000 Rb., og jeg tillod mig ogsaa dengang at fremdrage, at det var en af de Maader, paa hvilken man havde troet det muligt at kunne slippe billigere for Statskassen ved at kjøbe hele Fabrikken, ja endogaa først ved at kjøbe hele Eiendommen, forsaavidt den var tilfals, men i alt Fald at kjøbe Fabrikken efter en nærmere dragen Grændse, hvorefter der skulde følge 13 Tdr. Land samt alle Arbejderboliger osv. med Fabrikken. Jeg mangler i den Henseende ikke Data for at kunne beguinde min Mening og for at kunne udtale, at denne Deel af Eiendommen er bleven besigtiget af to af Regjeringen udsete Mænd, og at de kom til et nogenledes lignende Resultat deraf, ligesom jeg skal tillade mig fremdeles at gjøre opmærksom paa, at Assurancesummerne for disse Bygninger — et Moment, som man dog ikke kan lade være at tage i Betragtning, hvor det væsentligt gjælder om Bygninger — andrage omtrent den samme Sum. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 3die Valgkreds sagde: Ja, men Eieren har kun opgivet Indtægten af hele Eiendommen til 8,300 Rb., og deraf vilde han drage en Slutning til Eiendommens Værdi. Jeg siger derimod: Jeg troer ikke, at det ærede Medlem uden videre er berettiget til at benytte denne Fremgangsmaade; thi foruden at jeg idetmindste ikke kan opgive, og det ærede Medlem maaskee heller ikke, om der ikke paa Eiendommen hviler prioriteret Gjæld, som Eieren var berettiget til at drage fra ved Angivelse af Indtægten, kan det ærede Medlem heller ikke vide, om der ikke i det Aar, for hvilket denne Indtægt er opgivet, har været extraordinaire Udgifter til Anstæffelsen af Maskiner, Ombygninger og deslige, Udgifter, som han har været berettiget til at